

מערכי שיעור סביב הסדרה מדורות השבטים

פיתוח תוכן: הדס גלבע קריידלמן

שלב 1: מפגש הכנה לקראת צפייה במדורות השבטים

<p>דגל ישראל – מה זה מעורר בך?</p> <p>שלב א: התלמידים יתבקשו לכתוב על גבי הלוח או בפתקיות דביקות – אלו תחושות, רעיונות ומחשבות מעורר בהם דגל המדינה. במידת האפשר רצוי להכין פעילות זאת בלוח מקוון אנונימי (למשל פדלט או גוגל פורמס, הדבר יאפשר חזרה לתשובות לאחר ההקרנה). נקרי יחד את התשובות.</p> <p>שאלות לדיון:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ האם התחושות שלנו לגבי הדגל משתנות בסיטואציות מסוימות או בתקופות שונות? מה משפיע על זה? 	<p>שאלת פתיחה</p>
<p>מדורת השבט – מה זה אומר?</p> <p>ראשית, נאפשר לתלמידים לענות ונרכז את תשובותיהם. לאחר מכן, נציג את מקור הביטוי וגלגולו לתקופה זאת.</p> <p>שאלות לדיון:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ כיצד אתם צורכים את המידע שלכם? ▪ מה הם אמצעי התקשורת המרכזיים כיום בישראל? ▪ האם קיימת כיום בישראל "מדורת שבט"? ▪ אם כן, מי מכל כלי התקשורת והרשתות שהוזכרו בכיתה הם "מדורת השבט הישראלית"? <p>לסיכום, נקרא מספר קטעים אודות התפוררות מדורת השבט, לצד עליית הרשתות החברתיות וההשלכות של כך על תפיסת הזהות וההזדהות שלנו (מתוך כתבתו של עודד קרמר בטיים אאוט, הקטעים נמצאים במצגת).</p>	<p>מדורת השבט למדורות השבטים</p>
<p>האם שם הסדרה לעומת הביטוי המקורי כבר מרמז על נושאה?</p> <p>"מדורות השבטים" היא סדרת דוקו בת חמישה פרקים. הסדרה בוחנת את תהליכי ההתפרקות השבטית בישראל ב-25 השנים האחרונות – מרצח רבין ועד למחאות הגדולות של היום.</p> <p>הצפייה המשותפת היא בפרק הראשון: "הסדר יחזור על כנו" הסוקר את השנים 1993-2000.</p>	<p>רקע על "מדורות השבטים"</p>
<p>שאלה מקדימה:</p> <p>אלו "שבטים" מרכיבים את החברה הישראלית?</p> <p>נאום השבטים של רובי ריבלין:</p> <p>בהתאם לזמן העומד לרשותנו נבחר באיזו מדיה להנגיש את הנאום לתלמידים. במידה ומתאפשר, רצוי לחלק את הכיתה לקבוצות ולכל קבוצה לתת לקרוא פסקה אחת מתוך הנאום המלא. על כל קבוצה לתמצת מה הרעיון העומד מאחורי החלק שקראו ולהציגו בפני כל הכיתה.</p> <p>הנאום הכתוב במלואו תקציר הנאום בסרטון מאויר סרטון הנאום המלא</p> <p>שאלות לדיון:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ מה הם השבטים לפי החלוקה של ריבלין? במה החלוקה שלו דומה או שונה לחלוקה שנעשתה בכיתה? ▪ מה הם ארבעת המערכות בהן צריך להתחולל שינוי על פי ריבלין? ▪ לאלו "שבטים" את/ה חש/ה שייכות? ▪ מה או מי משפיע על תחושת השייכות שלנו ל"שבט" כזה או אחר? 	<p>שבטי ישראל</p>

שלב 2: מפגש שיחה וצפייה

רעיונות כיצד ניתן להתכונן בצורה מיטבית למפגש הצפייה ניתן למצוא בקישור.

שלב 3: מפגש עיבוד וסיכום לאחר צפייה בסדרה מדורות השבטים

<p>במצגת נמצאות תמונותיהם של חלק מגיבורי הסרט.</p> <p>שאלות לדיון:</p> <p>עם מי מהדמויות הזדהיתם או מצאתם נקודות משותפות לתפיסת עולמכם? האם הצלחתם להזדהות או להבין מישהו שמייצג בעיניכם "שבט" שונה משלכם?</p> <p>נפזר ברחבי הכיתה דפים גדולים/בריסטולים עם השאלות הבאות ונבקש מהתלמידים לכתוב את תשובותיהם על גבי הדף:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ האם משהו השתנה/התרחב/התחדד בך בעקבות הצפייה למראה הדגל? ▪ איזו נקודה/רעיון/אמירה בפרק הפתיעו אתכם או חידשו לכם משהו? ▪ איזו נקודה/רעיון/אמירה בפרק עוררו בכם חוסר נוחות או אכזבה? ▪ איזה "שבטים" באו לידי ביטוי בפרק בו צפיתם? <p>לאחר מכן, נחלק את הכיתה ל-4 קבוצות כל כיתה תתמקד בקריאת התשובות בדף אחד. נבקש מהם לשים לב האם הדעות על גבי הדף מגוונות או דומות.</p>	<p>שאלות פתיחה</p>
<p>הכיתה ממשיכה את הדיון בארבעת הקבוצות.</p> <p>הפרק אמנם סוקר את מדינת ישראל עד תחילת שנת ה-2000 אבל התהליכים שהסדרה עוסקת בהם באו לידי ביטוי ביתר שאת בחברה הישראלית גם ב-2023 סביב הרפורמה במערכת המשפט.</p> <p>שאלון לדיון קבוצתי:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ מה לדעתכם הקשר, אם ישנו, בין האירועים שתוארו בפרק למציאות היום? ▪ האם ה"שבטים" המתוארים בפרק הם אותם ה"שבטים" בקונפליקט כיום או שהחלוקה השתנתה? ▪ האם אתם מסוגלים לשמוע דעה שונה משלכם? ▪ כיצד לדעתכם כל השבטים והקולות שונים יכולים לחיות פה יחד? ▪ מה ההצעות שלכם לפתרון או שינוי המצב? 	<p>קרע בעם – מהסדרה ועד היום</p>
<p>נצפה ברבע השעה האחרונה של הפרק האחרון בסדרה "מדורות השבטים" – שבר אחים" שצולם כתגובה למצב בישראל 2023 לאחר שצילומי הסדרה הסתיימו כבר. נסכם עם השאלה של פרופ' ניסים לאון והמסר שהתשובה לשאלה זאת היא באחריות כל אחד ואחת מאיתנו: "האם המדורות האלו בעצם יהפכו לאש אחת והאם האש הזאת תהיה האש של אגדת חורבן השנייה או אש שסביבה בעצם אתה בונה איזה חוזה חברתי חדש, חוזה אזרחי חדש."</p>	<p>סיכום</p>